

EEN ROTTERDAMSCH VOLKSPREDIKER DOOR K. VOS.

Het was in het voorjaar van 1535, dat in Rotterdamsche herbergen de gasten telkens werden aangesproken door een man, die in de eene hand een pot bier en in de andere hand een Testamentje vasthield en hun aanbood de Schrift uit te leggen. De taal van dezen volksprediker was nogal ruw, gelijk ook wel verwacht worden mag in dezen tijd van woeling. De raadsheeren van het Hof van Holland in den Haag zullen wel gezucht hebben bij het vernemen van de tijding, dat uit Rotterdam hun een gevangen prediker was aangebracht, met wien de stedelijke magistraat geen weg wist. De Rotterdamsche schepenen waren nogal goedmoedige lui. Zij hielden volstrekt niet van vervolging van nieuwgezinden. Alleen als het dringend noodig was, spraken zij een vonnis uit. In hetzelfde tijdvak, waarin te Amsterdam niet minder dan 75 personen ter dood veroordeeld werden, vonnisten de Rotterdammers er slechts drie. Maar met dezen Jacob Wouterszoon Crepel wisten zij geen raad. Dus stuurden zij hem naar den Haag en lieten de zaak aan 't Hof over. En de raadsheeren kunnen het volstrekt niet prettig hebben gevonden, dat zij al weder meer werk te doen kregen. Want zij hadden het zwaarste en moeilijkste jaar van hun ambt juist achter den rug, een jaar dat hen had genoodzaakt door heel Noord-Holland te reizen om in verschillende plaatsen met geweld een revolutionnair-godsdienstige beweging te onderdrukken. De procureur-generaal Reinier Brunt ging er met een groot aantal krijgsknechten op uit en bracht dan de gevangenen voor „de commissarissen tot de Lutherye”, om door dezen geoordeeld te worden. Dat was begonnen in Maart 1534. Toen kwam een renbode uit Haarlem met de verontrustende tijding, dat men bij Spaarndam zeven schepen gevuld met wederdoopers — zoowel mannen als vrouwen — had aangehouden, die over de Zuiderzee naar Genemuiden varen wilden, om vandaar door Overijsel naar Munster te trekken. Aanstonds vertrokken commissarissen naar Haarlem en op hun bevel werden er den 26^{en} Maart de zeven leeraars, die als aanvoerders den tocht hadden geleid, onthoofd. Onder die zeven was ook de vader van den later zoo beroemd geworden burgemeester van Leiden, Pieter Adriaanszoon van der Werff. Zijn